

**ОРГАНІЗАЦІЙНІ, НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ТА
ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ПОВОДЖЕННЯ З
ВІДХОДАМИ В УКРАЇНІ**

Інтегровані показники сталого розвитку

Індикатор (показник)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
<i>Обсяги утворення відходів</i> Промислові (в т.ч. гірничопромислові) відходи, млн. т ¹	447,1	468,9	492,0	522,0	564,0	570,0	610,0	640,0	600,0	540,0
Відходи як вторинна сировина (за формою 14-МТП, 57 видів), млн. т	184,2	182,0	203,5	194,2	215,1	231,2	288,7	354,7	278,3	246,4
Небезпечні (токсичні) відходи (за формою звітності №1-токсичні відходи), млн. т	2,61	2,54	1,73	2,44	2,42	2,41	2,37	2,59	2,3	1,23
Відходи житлово-комунального господарства, млн. м ³	29,8	36,7	32,4	37,6	43,2	46,8	44,3	46,1	49,3	50,0
Загальний обсяг утворення відходів, млн. т ¹	558,9	587,4	613,9	645,7	695,0	714,0	750,0	790,0	750,0	670,0
Утворення промислових та муніципальних відходів, т/чол. рік	11,3	12,0	12,7	13,5	14,6	15,1	16,0	16,9	16,2	14,5
<i>Використання відходів</i> Рівень використання відходів як вторинних ресурсів ² , % - від загального обсягу відходів - від обсягу відходів як вторинних ресурсів ²	13,6 41,2	18,1 58,4	19,9 60,0	15,7 52,2	18,0 58,5	21,1 65,1	18,9 49,0	24,0 53,4	16,1 43,5	15,6 42,5

¹ За експертною оцінкою.

² Без урахування використання брухту чорних та кольорових металів.

Зміни щодо статистичного обліку відходів

Починаючи з 2011 року законодавством України внесено зміни щодо форм статистичного обліку сфери поводження з відходами. Відповідно до Наказів Державного комітету статистики України «Про затвердження форм державних статистичних спостережень зі статистики товарних ринків» N 281, 15.07.2010 та «Про затвердження форм державних статистичних спостережень із лісового господарства й охорони навколишнього природного середовища» N 233 від 21.06.2010 скасовано форму звітності 1-небезпечні відходи та форму 14 мтп, замість яких запроваджується нова форма 1-поводження з відходами. Ця форма має заповнюватись юридичними особами, їхніми відокремленими підрозділами, які утворюють, утилізують, оброблюють, зберігають відходи I-IV класів небезпеки. Форма складається з двох розділів.

- Розділ 1 «Об'єкти поводження з відходами», в якому міститься інформація щодо установок для поводження з відходами, їх види, кількість, загальна потужність, а також інформація щодо спеціально відведених місць та об'єктів видалення відходів та обсягів відходів, які там знаходяться.
- Розділ 2 «Поводження з відходами», в якому міститься інформація щодо обсягів відходів, що утворились, дообліковані, отримані зі сторони, утилізовані, оброблені, передані на сторону, видалені, спалені, накопичені, вилучені у місця неорганізованого зберігання, із врахуванням класу небезпеки відходів

Форма 1- поводження з відходами на відміну від попередньої 1 - небезпечні відходи, охоплює облік відходів не тільки I – III, але й IV класу небезпеки. У зв'язку з цим інформація за даною формою має стати більш достовірною і її об'єм збільшиться.

Зміни у законодавстві

Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у сфері поводження з відходами” від 21 січня 2010 року N 1825-VI

- Зазначеним законом передбачено уточнення термінології, посилення відповідальності за правопорушення у сфері поводження з відходами. Закон розширює окремі повноваження органів влади та місцевого самоврядування щодо поводження з окремими видами відходів, відведення земельних ділянок для місць чи об'єктів для зберігання чи захоронення відходів та ін.

- Закон конкретизує сферу дії Закону України “Про відходи” стосовно побутових відходів, використаної тари й упаковки, впроваджує обов'язковість роздільного збирання побутових відходів та запровадження соціально-економічних механізмів, спрямованих на заохочення утворювачів цих відходів до їх роздільного збирання.

- Викладену законом нову редакцію статті 39. Плата за розміщення відходів Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України” від 2 грудня 2010 року N 2756-VI виключено. Замість цього внесено зміни у ст.38, зокрема, пункт "б" викладено в такій редакції:

"б) встановлення ставок екологічного податку, що справляється за розміщення відходів, із диференціацією залежно від рівня небезпеки відходів та цінності території".

Тобто, в Законі України „Про відходи” не відслідковуються санкції за понадлімітні обсяги розміщення відходів.

Економічний механізм поводження з відходами

Передбачені і нові механізми щодо залучення коштів.

Відповідно до змін внесених Постановою КМУ №834 від 27.08.2010 року залишок коштів Фонду станом на 1 січня поточного року, за окремим рішенням Кабінету Міністрів України може спрямовуватися на фінансування природоохоронних та ресурсозберігаючих заходів, зокрема у вигляді субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам.

За рахунок залишку коштів Державного ФОНПС, який утворився на 1 січня 2010 року Відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України №1931-р від 04.10.2010 Міністерству охорони навколишнього природного середовища було виділено 48,5 млн. гривень для здійснення в регіонах невідкладних природоохоронних заходів, в т.ч. за бюджетною програмою Державного фонду охорони навколишнього природного середовища 2401250 "Поводження з відходами та небезпечними хімічними речовинами" 32,99 млн. грн. (11 заходів). Виділені згідно з цим Розпорядженням кошти в 1,75 рази перевищили обсяг річних видатків з Державного ФОНПС за 2009 рік (32,9 млн. грн. проти 18,6 млн. грн.).

Стосовно питання використання коштів місцевих ФОНПС відповідно до Закону України «Про Державний бюджет України на 2010 рік» та розпорядження № 1573-р від 28.07.2010 «Про використання у 2010 році коштів місцевих ФОНПС» передбачено, що використання коштів місцевих ФОНПС здійснюється за погодженням з Кабінетом Міністрів України. Плани природоохоронних заходів попередньо розглядаються та погоджуються Міжвідомчою робочою групою у складі представників Міністерства охорони навколишнього природного середовища, Міністерства фінансів та Міністерства економіки.

Відповідно до прийнятої Кабінетом Міністрів України постанови „Про затвердження порядку використання коштів державного бюджету на здешевлення кредитів для здійснення природоохоронних заходів” № 773 від 18.08.2005 року з 2005 року запроваджено нову бюджетну програму КПКВК 2401320 “Фінансова підтримка природоохоронної діяльності через механізм здешевлення кредитів комерційних банків”, фінансування якої здійснюється в рамках Державного ФОНПС.

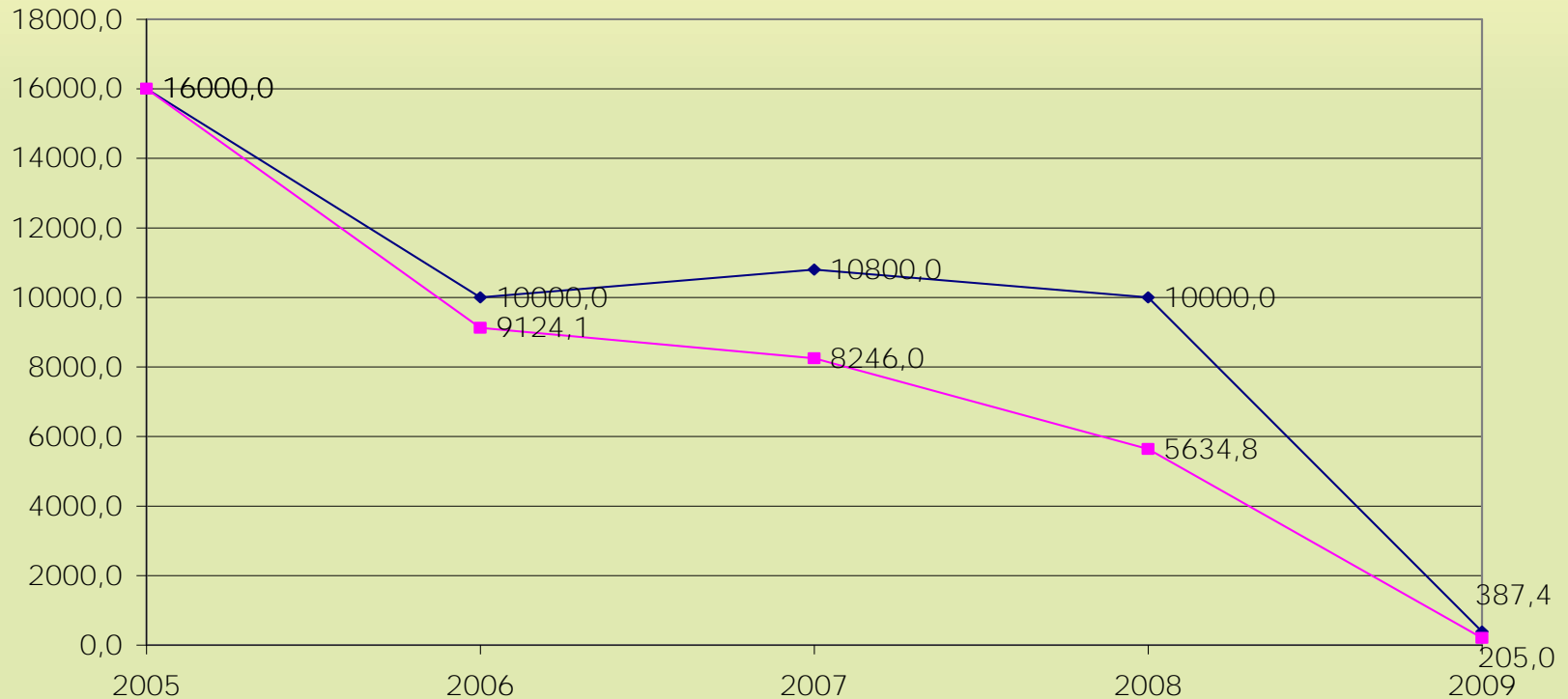
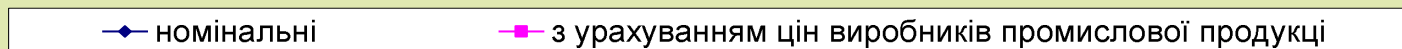

Рисунок. Динаміка видатків з Державного ФОНПС за програмою КПКВК 2401320 “Фінансова підтримка природоохоронної діяльності через механізм здешевлення кредитів комерційних банків” за 2005-2009 роки, тис.грн.:

Позитивним результатом від впровадження цієї програми можна вважати те, що за рахунок коштів з відходами, спрямовані на здешевлення кредитів комерційних банків для їх виконання, передбачених у ній в 2006 році було здійснено 4, в 2008 році – 2 та в 2009 році - 2 природоохоронні заходи у сфері поводження.

Податковий Кодекс України

1. Запровадження екологічного податку

Ставки платежів за розміщення відходів

Клас небезпеки відходів	Рівень небезпечності відходів	Розмір платежів	Нормативи плати за розміщення відходів		
		Постанова №303 (станом на 1.01.2010 р.) на	Проект закону “Про збір за забруднення навколишнього природного середовища”	Проект Податкового Кодексу (станом на 3.10.2010р)	Податковий Кодекс № 2755-VI від 02.12.2010
I	Надзвичайно небезпечні	349,6	986	568	700
II	Високонебезпечні	12,7	39	125	25,5
III	Помірнонебезпечні	3,2	9	41	6,4
IV	Малонебезпечні	1,4	4	12,5	2,5
Малонебезпечні нетоксичні відходи гірничодобувної промисловості		0,13	0,25	0,5	0,25
Співвідношення		2689:97,7:24,5:10,5:1	3944:156:36:16:1	1136:250:82:25:1	2800:102:25,6:10:1

Збільшення ставок платежів за розміщення відходів передбачається в 3 етапи:

1й етап: 1.01.2011р. - 31.12.2012 р. включно ставки податку становлять 50 % від базових ставок Кодексу;

2й етап: 1.01.2013 р - 31.12.2013 р. включно ставки податку становлять 75% від базових ставок Кодексу;

3й етап: з 1.01.2014 р. ставки податку становлять 100% від базових ставок Кодексу.

2. Відміна плати за понадлімітне розміщення відходів

3. Звільнення від ПДВ до 2014р. операцій із постачання відходів і брухту чорних і кольорових металів

Дякуємо за увагу

